

JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE- BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A^o. 1853.

Woensdag 9 Maart.

N°. 19.

Prijs per halfjaar voor Batavia f 12.50
" " " Java " 15.—
" " " Buitenbezittingen " 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën met derselver herhaling is seelig duffen voor de vijf woorden, behalve het zegel.

(Staatsblad No. 14.)

EXTRACT uit het register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.

BATAVIA, den 6 Maart 1853. (No. 8.)

Gelet, enz.

De raad van Nederlandsch-Indie gehoord:

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Enz.

Ten tweede: In afwachting van eene algemeene herziening der bestaande bepalingen op het stuk der borgtogten van rekenplichtige ambtenaren, als tijdelijke maatregel te bepalen:

a. dat het aan rekenplichtige ambtenaren in het algemeen zal vrijstaan, hunne borgtogten te stellen of te verwisselen in geld, in effecten, of in eerste hypothecaire inschrijvingen op onroerende goederen.

b. dat de borgtogten, welke gesteld zijn in geld, moeten geacht worden even als effecten, ten behoeve van het gouvernement verbonden, en alzoo onvervreemdbaar te zijn, tot op het tijdstip, dat de betrokkene rekenplichtigen zullen zijn geacquitteerd van de verantwoordelijkheid der betrekking, voor welke de borgtogt is gesteld.

Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register.

De fungd. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

Benoemingen.

Civiel Departement.

GESTELD:

Ter beschikking van den directeur der kulturen, de ambtenaar 2 klasse H. H. Haaso, thans ter beschikking van de algemeene rekenkamer.

BEHOEFT:

Tot lid der commissie, ingesteld bij art. 49 der bepalingen op het beheer van 's lands geldmiddelen (staatsblad 1831 no. 71), de heer M. Rudolph, ambtenaar op wachtgeld, laatst lid van de weeskamer te Batavia; en zulks voor het loopende jaar 1853.

Tot 2 kommissies ten bureaue, van den directeur-generaal van financiën, W. F. Hoogveen, thans 3 kommissies bij de directie der producten en civiele magazijnen.

VERLIDEN:

Wegens ziekte, een 2jarig verlof naar Nederland, aan den 3 onderwijzer aan de gouvernements 1 lagere school te Batavia J. J. de Weijer.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der artillerie J. F. Krümer.

Eervol, uit de betrekking van adjudant bij het 12 batalion infanterie, de 1 luitenant bij dat batalion J. C. Termijtelen.

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van adjudant bij het 7 batalion infanterie, de 2 luitenant bij dat batalion W. H. Heijligers.

BEVORDERD:

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE.

Tot kapitein bij het materieel, inspecteur der draagbare wapenen, de 1 luitenant F. G. Riess, van dat materieel.

Tot kapitein bij het personeel, de 1 luitenant C. A. N. Boers, van dat personeel.

Tot 1 luitenant bij het personeel, de 2 luitenant H. W. Brongers, van dat personeel.

Marine-Departement.

BEHOEFT:

Tot kommandeur bij 's lands timmerwerf te Soerabaya, de oppertimmerman van de Nederlandsche marine, voorloopig belast met de waarneming der betrekking van vice-kommandeur bij voornoemde werf, L. H. Zandhuis.

Vendutien.

Op Donderdag 10 Maart, voor het commissiehuis van A. van Ommen en co., van diverse negotiegoederen, 100 vaatjes puike grasbater, lijnwaden, koperwerk, theeserviezen, Engelsche zadels, enz.

Op Vrijdag 11 Maart, voor het lokaal De Zon, op Molenvliet, door E. S. Voute, makelaar, van diverse negotiegoederen, paarden, bendies, wagens, meubelen; benevens eenige diamant-goederen; en om 11 precies, ten overstaan van eene commissie uit den landraad der stad en voorsteden van Batavia, bij wege van executie, vier vastigheden, toebehoorende aan wijlen den Inlander *Abdullo, Braim Mochamat Saleh* en den Inlander alferis *Abdul Muisit bin Abdul Hamiet*.

Op Zaterdag 12 Maart, des morgens om 10 ure, in het lokaal der Beurs, voor rekening van het gouvernement, van eene hoeveelheid van 40,000 Mexikaansche dollars, en zulks bij kavelingen van 1000 stuks.

Op Maandag 14 Maart, voor het woonhuis van P. J. de Clercq, te Weltevreden, wegens vertrek, door *Paupel & Co.*, van eenen netten en wel geconserveerden inboedel, een toerwagen zoo goed als nieuw, een span goed gedresseerde wagenpaarden, wagentuigen, eene huis-apotheek; benevens eene collectie bloemen in potten.

Op Donderdag 15 Maart, voor het woonhuis van den weledelgestr. heer P. J. van Braam van Son, in den weg Scott, door *John Pryce & Co.*, van eenen netten en welgeconserveerden inboedel, enz.

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van gebr. *Roselo & Co.*, van diverse beschadigde lijnwaden.

Zaterdag 12 Maart vendutie te Meester-Cornelis, van wagens, bendies, wagen- en bendiepaarden, diverse meubelen, chitzen, lakens, juweelen, goud- en zilverwerken, enz.

Vertrekkende Personen.

Kapitein W. von Geusau.

Officier van gezondheid 2 klasse de *Ruyter* naar Benkoelen; zijne gemagtigden zijn de heeren *J. van Muisen & Co.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van 3 tot en met 7 Maart 1853.

Marine Hôtel. J. A. Krajenbrink, van Krawang. — J. Kloppenburg, van Sydney. — H. L. K. P. de Ruyter, van Samarang. — H. P. N. Ukens, van idem. — J. N. Schippers, terug uit zee.

Môtel Willem II. C. L. Kastelen van Cattenburch, van Depok. — van Eijbergen, van de reede — Launspach; van Samarang. — A. D. Zeglmanns, van de reede.

BATAVIA.

Wij vernemen dat de heer *D. J. Gastman*, directeur van het Instituut te *Herwijnen*, (assistent-residentie Buitenzorg) het voornemen heeft eenige mededeelingen nopens hetzelve in het licht te geven en wel als eerste stukje: *Iets over de noodzakelijkheid der verplaatsing van het Instituut te Herwijnen.*

— Op den 6 dezer is alhier ter reede terug gekeerd het op den 31 Januarij j.l. naar Nederland vertrokken koopvaardijship *Elisabeth Antonia*, kapitein *A. Schippers*. Die bodem is in de opene zee door hevige stormen overvallen en ondervond groote moeilijkheid, om tegen de hooge zeeën op te werken. Hierdoor kreeg het schip eenige averij en werd lek, waarom de kapitein besloot, de reis niet voort te zetten maar naar Batavia terug te keeren. Het is nog onzeker of de vertimmeringen aan hetzelve hier of elders zullen geschieden.

Aan boord bevonden zich als passagiers: mevrouw de weduwe *van der Hucht* en vijf kinderen, benevens de kapitein der genie *E. A. Hatink* en echtgenoot, voor wie deze terugkeer wel eene groote teleurstelling genoemd mag worden.

— In de kampong *Kramat*, aan den grooten weg naar Meester-Cornelis, heeft zich op den 6 dezer in den namiddag een Inlandsch jongeling, *Djoem* geheten, het leven benomen, door zich in de keuken van een huis, toebehoorende aan den adjudant dier kampong, *Djin* genaamd, en met welks bewaking hij was belast, op te hangen. Hij was ouderloos en van zijne kindsheid af door dien adjudant opgevoed en onderhouden. De oorzaak, welke tot dien zelfmoord geleid heeft, is onbekend, hoezeer er wel gegist wordt, dat het eentoonige van zijn levensbestaan door die bewaking, waardoor hij de genoegens zijner jaren miste, hem verdrietig gemaakt heeft en tot dien radeloozen stap heeft doen overgaan.

— Het gouvernement heeft, naar men verneemt, de alhier sedert drie jaren bestaande *Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch-Indie* erkend en aan dat lichaam medewerking en bescherming beloofd voor zoo ver de wet en de staatkundige belangen dezer gewesten zulks bestaanbaar zullen doen wezen, en de handelingen van die Vereeniging daarmede niet in strijd zullen zijn.

— Men meldt van Buitenzorg:

Ten vervolge van ons bericht in No. 17 van den *Java-Bode* geplaatst, kunnen wij mededeelen, dat een der medeplichtigen aan den moord der slavinnen van den heer *B. A. H.*... alhier, met name *Bapa Djimin*, op het in deze afdeeling gelegen land *Nangong*, is opgevat en geboeid naar hier overgebracht.

Door de afgelegde verklaring van dezen boosdoener, bestaat er hoop, dat ook de andere medeplichtige spoedig zal gearresteerd worden, ten gevolge waarvan de geheele toedragt dezer afschuwelijke moordgeschiedenis alsdan waarschijnlijk tot klaarheid zal komen.

— Eene ongewoon voorval onlangs in het district *Lemadjang* (afd. *Probolingo*, resid. *Bezoekie*) voorgevallen, wordt ons van daar medegedeeld.

Op zekeren nacht wordt een inwoner van de *desa* *Penangal*, in gemeld district, uit zijne slaap gewekt door een ongewoon gerucht in zijne schaapskooi. Naar buiten gaande, om naar de oorzaak daarvan onderzoek te doen, bespeurde hij eenen grooten tijger gereed om binnen de kooi te dringen.

Met eene lans gewapend valt hij, bijgestaan door zijnen bloedverwant en een zijner buren, die op zijn hulpgeroep zijn toegeschoten, het ondiep aan en gelukt het hem hetzelve af te maken.

Het lijk bleef op de plaats liggen, doch des morgens bij hun ontwaken, vonden deze moedige dorpsbewoners hetzelve gedeeltelijk verslonden.

Teregt veronderstellende, dat zulks slechts door eenen tijger kon geschied zijn, besloot het dorpshoofd het overschot in eenen dubbelen tijgerval te werpen, die nabij de *desa* was opgezet, met dat gelukkig gevolg, dat des nachts in den val twee tijgers te gelijk werden gevangen, die zich intuschen hunne gevangenschap hadden ten nutte gemaakt, om zich aan het overschot van het verslagen monster te vergasten.

Zoo uit het hier vermelde voorval, hetwelk onder het oog van vele getuigen heeft plaats gevonden en eene onbetwifelbare daadzaak is, het bewijs geleverd wordt, dat de tijger zich ook met andere gedooide lichamen, dan de door hem zelve gevelde prooi, wanneer hij die ontmoet, zoekt te voeden, dan wordt daaruit tevens geleerd, de wellicht minder algemeen bekende bijzonderheid, dat de tijger het vleesch van zijn eigen geslacht verslindt.

— Uit deze residentie wordt ook medegedeeld dat de aanhoudende zware regens veel schade aan bruggen en wegen hebben te weeg gebracht, vooral in het district *Bezoekie*. De aandrang van het water is daar zoo sterk geweest, dat in de *desa* *Saletring* twee Inlandsche huizen zijn vernield en weggespoeld, bij welk ongeval men de levens te betreuren heeft van eene Inlandsche vrouw met twee kinderen, waarvan zij moeder was.

Een groot aantal bruggen werden door de overstroming weggespoeld, voornamelijk aan de oostelijke grenzen van *Probolingo* en *Sitoebonde*, waardoor de binnenlandsche gemeenschap eenigzins gestremd is geweest.

Er zijn echter dadelijk maatregelen genomen tot haar herstel.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden No. 20. Dezer dagen is te *Soerabaya* aangekomen het Nederlandsche koopvaardijship *Maria Magdalena*, waarin geladen waren de deelen van het in een te zetten ijeren stoomschip *Admiraal van Kinsbergen*. De aanbouw van dit stoomschip heeft plaats gehad in de fabriek der Nederlandsche stoombootmaatschappij te *Fijenoord*. Het is van 70 paardenkracht, met schuins liggende machines van directe werking en met een tubulair stoomketel.

DE BEERENHUID. (vervolg en slot.)

Toen Antoon, de planter en de negers van hun gevolg uitgingen, om het bosch te doorzoeken, liepen de oude *Faustin* en zijn jongste zoon reeds meer dan vierentwintig uren, in het wild rond, vervolgd door het ontzettend gehuil, dat de Indianen dreigend door de lucht deed klinken. Van de oevers der *Roode Rivier*, die zij zijns verlaten hadden, daar zij hunne boot op de gewone plaats niet meer vonden, werden de beide vlugtelingen onophoudelijk door dat gruwelijk gehuil gejaagd, dat zich nu rechts, dan links, maar vooral achter hen liet hooren. Doodelijk beangst, doolden zij rond onder tijd te vinden, om op hun weg te letten. Het was, of een verbitterde vijand hen voor zich uitreef, gelijk de wind het verdorpe blad voor zich uitjaagt. *Faustin*, door de koorts verteerd, trilde onder zijn zware beerenhuid. *Steven* ondersteunde hem naar vermogen, en onophoudelijk spoedden zij verder onder te wagen, een rustpunt te zoeken. Als een oud, vaak uit zijn leger opgejaagd hert strompelde de grijs-gefolterd, bemerkte niet eens meer tuschen de takken de wilde vruchten, welke de zon binnen 't bereik zijner handen rijpen liet.

"Mijn zoon," zei de oude *Faustin* met brekende stem, "zij hen?"

"Neen, vader, maar ik hoor hen altijd."
"Er zijn velen, niet waar? O, ware Antoon bij ons, dan konden wij ons verdedigen nog en hen moedig afwachten."

"Och ja, vader, er zijn velen. Waar wij ons heenwenden, gaat hun gehuil op. Ze zijn in het bosch verstrooid en maken jagt op die vlugten als wij."

Daarop staarden zij elkaar aan, zonder te spreken, ontzet over den uitgeputten toestand, waarin zij de een den ander zagen. Het kwam hun niet in de gedachten, dat zij hulp van de zijde der andere bewoners te wachten hadden, zij waanden deze ook aangetast en geplunderd. Echter vergat men hen niet. Antoon en de zijnen beproefden al het mogelijke, om een spoor van hen te ontdekken. Niets ontmoedigde hem. Toen hij zag, dat de naaste buren zijne vragen niet begrepen, besloot hij, zijne nasporingen alleen voort te zetten. Hij bad dus den planter, hem te helpen, om tot aan de boorden der *Sabina* het land te doorzoeken; hij had nog eene flauwe hoop, dat *Steven* eene toevlugt kon gezocht hebben ter plaatse, waar zij voor eenige maanden den slapenden Indianen gevonden hadden. De bezwaren van den weg maakten den togt lang en moeilijk; — aan den rand van het moeras moest men van de paarden stijgen en deze aan den negers overlaten. Antoon zocht voetprenten te ontdekken; hij liep rechts en links, doorzocht het riet en peilde het bewegelijke slijk. Op eens bleef

hij staan en fluisterde den planter, die hem volgde, toe: "Hooft gij?"

Deze luisterde en antwoordde: "Het is de kreet van een Indianen. Laat ons de negers halen."

Het gehuil klonk voortdurend, doordringend als het gruwelijk geschrei van den jakhals.

"Hierheen!" riep Antoon. Schielijk! Ze zijn voor ons. Ik heb hun spoor, — volg mij! O mijn arme vader!"

Zij naderden met spoed de plaats, vanwaar de kreet opging, dien zij gedurig duidelijker vernamen. Op het oogenblik, dat Antoon vuur op den vijand wilde geven, dien hij in zijn bereik waande, zweeg de stem, en zij hoorden in de bladeren een geruisch, gelijk aan dat van een opvliegende vogel. De jonge man sloop omzigtig op den kleinen heuvel toe, dien hij zocht. De buks ontglipte aan zijne hand, hij wierp zich als een waanzinnige op het gras, waar een mensch in een staat van volle onbewegelijkheid lag. Ditmaal had de man, dien hij hier aantrof, werkelijk opgehouden te leven, en deze man was zijn vader. Een weinig verder hield zich *Steven* met zwakke handen aan de wortels vast en zocht zich onder de struiken te verbergen, als een gewonde haas, die in vrede sterven wil. Hij ademde nauwelijks meer; zijne strakke oogen richtten zich vol schrik op zijn broeder, dien hij niet herkende.

De predikant der Hervormde gemeente te Pasoeroean, de heer *A. van Davelaar*, heeft zich laatstleden Zaterdag morgen, den 25sten Februarij 11. met zijn gezin ingescheept aan boord van het Nederlandsche koopvaardij-schip *Johannes Marinus*, gezagvoerder *J. van Delft Jr.* ten einde de reis naar het vaderland aan te nemen. Met het oogmerk om zijne zieke echtgenoot, wier herstelling alleen van de thans aangevangen reize verwacht wordt, te vergezellen, heeft de heer *van Davelaar* zich eene dubbele opoffering moeten getroosten: hij heeft zijne schoone bediening van christen-leeraar in Indie, waaraan hij met geheel zijn hart verkleefd was, voor eene wijd nedergelegd, en bovendien op eigen kosten de reis naar Nederland ondernomen en daarbij den zuur bespaarden penning zien insmelten. Na verloop van één jaar verwacht men dien waardigen predikant alhier terug; zullende hij zijne zwakke echtgenoot, aan wie een verblijf in deze gewesten door de geneesheeren ten stelligste ontraden is, in 't moederland achterlaten en, alleen wederkeerende, ook deze derde en grootste opoffering aan zijn pligt brengen. Vele vrienden vergezelden den geachten en beminden leeraar, in wien zij zoo veel verliezen, tot aan boord; hartelijk en treffend was het afscheid: — aller wenschen en beden volgen hem en zijn gezin. De zegen des Hemels, op welke zij hun volkomen vertrouwen stellen, zal dezen braven niet ontbreken.

Drie jongelingen van goede verwachtingen zijn door hunne ouders toevertrouwd aan de zorg van den heer *van Davelaar*, die hen medevoert naar Nederland, en aldaar voor hunne verdere opvoeding en vorming, zijne beste pogingen in het werk zal stellen.

— Men berigt ons van *Modjokerto*:

Op 24 Februarij jl. des avonds omstreeks zeven ure, zat in eene warong, in de Chineesche kamp te *Modjokerto*, de chinees *Lim Toalo*, iets te nuttigen, en werd aldaar onderwacht op eene verraderlijke wijze vermoord, zijnde hem door een Javaan eene lanssteek in den rug toegebracht, welke onder de borst uitliep. De reden van die vermoording is men nog niet regt te weten gekomen; wel loopen de geruchten, dat de moordenaar door zekeren chinees zoude omgekocht zijn, vermits deze aan den verslagene veel geld schuldig was, en de verslagene een onwettig verkeer met diens huisvrouw hield.

ENGELAND.

De electrieke telegraaf, welke Holland aan Engeland zal verbinden, zal aan het strand te Scheveningen beginnen en eindigen te Lowenstoft. De overheid dier gemeente een nieuw gebouw ter beschikking van de compagnie dezer onderneming gesteld hebbende om hare kantoren daarin te vestigen, zoo heeft de stad Londen insgelijks aan haar afstand gedaan van een stuk grond in het beste gedeelte van de Regentstraat, om aldaar een centraal bureau te bouwen.

— Dokter *W. O'Shangnong*, de schepper van den electrieke telegraaf tusschen Calcutta en Kidjeri heeft nieuwe voorstellen gedaan aan de directeuren der O. I. compagnie en het bureau der Controlen, welke pok aangenomen zijn, om binnen den tijd van een jaar nieuwe liniën van dien aard daar te stellen, welke als het ware de afstand tusschen Calcutta, Bombay en Agra tot slechts vijf minuten zullen brengen.

— De generaal *James Campbell* heeft het bevel over Australië neergelegd, verplicht zijnde naar Engeland terug te keeren, om zich van eene zware oogziekte te doen genezen.

— De Admiraliteit heeft gelast, geene vreemdelingen op de marinewerven, alwaar nieuwe oorlogschepen gebouwd worden, toe te laten. Deze maatregel zal met de meeste gestrengheid gehandhaafd worden.

— Men schrijft van Londen, dat prins *Albert*, de hertog van *Brabant* en de graaf van *Vlaanderen* den 6den December de marinewerven van Portsmouth bezocht hebben. De prinsen werden bij hunne aankomst door alle op de reede liggende vreemde schepen met salutschoten begroet.

— Het haarde op de beurs te Londen dezer dagen een groot opzien, dat er naar Portsmouth een last gezonden was, om verscheidene schepen gereed te maken, ten einde zee te kunnen kiezen. Men gelooft, dat zij in de Middellandsche zee moeten gaan kruisen, als ook dat deze expeditie in verband staat met de zaken van Spanje.

— Met het stoomschip *Pacific* den 11den December A. P. te Liverpool aangekomen, waren berigten van New-York aangebragt, die mededeelen, dat aldaar tijdingen van San Francisco waren ontvangen tot den 1sten November. De berigten der mijnen waren zeer gunstig en vier pogingen om die stad in den brand te steken, gelukkig bij tijds verijdeld.

— Het is bekend, dat de geliefde dochter van lord

Byron, *Ada Byron*, onlangs in denzelfden ouderdom als dien haars beroemden vaders — 36 jaren, — overleden is. In 1815 geboren uit het zoo ongelukkige huwelijk tusschen lord *Byron* en Miss *Milbank*, hetwelk slechts een jaar en eenige dagen duurde, was zij nauwelijks een maand oud, toen haar moeder naar Leicestershire terugkeerde. Haar vader zag haar toen voor de laatste maal, en het was eenige dagen na die scheiding, dat hij de volgende schoone, door iedereen gekende dichregelen, ter neer schreef:

„*Ada*, enig kind van mijn hart en van mijn geslacht; gelijkt uw gelaat naar dat uwer moeder? Toen ik voar de laatste maal uwe kinderlijke, blauwe oogjes zag, lachten zij mij toe en ik vertrok. Lief kind, moge mijne stem uit het graf tot u komen en U in het hart dringen. Behulpzaam te zijn in het ontwikkelen van uwen geest; de dageraad uwer jeugdige genoeuens te zien ontluiken; — U dansende op mijne kniën te houden; een vaderlijke kus op uwe kleine wangen te drukken, — O dat geluk was mij nooit beschooren!”

Ada was slechts acht jaren oud, toen haar vader overleed. Zij geleek in niets naar hem, noch door haar gelaat, noch in haar karakter of neigingen. In 1835 met lord *King* gehuwd, gaf zij zich aan Mathematische studien over, werd de geliefde leerlinge van den vermaarden *Babbage*, de uitvinder van de rekenmachine en vertaalde zelfs voor hem eene verdediging dier machine uit het Italiaansch. Gedurig lijdende en in de laatste jaren steeds onder geneeskundige behandeling, gaf zij haren wensch, die thans vervuld is, te kennen, om naast haren vader in de kerk van *Huacknall* te rusten. Zij laat twee zonen en eene dochter na. Miss *Milbank* (*Lady Byron*) overleefd dus haren echtgenoot en hare dochter.

Londen, 8 December. Zie hier eenige cijfers, welke wij ontleenen aan het budget van den heer *Disraeli*. De inkomsten van de lagere geestelijkheid der in Engeland heerschende Kerk bedragen niet minder dan £ 5.040.000 (f 60.500.000,—). Die der bisschoppen, dekenen en andere hooge geestelijken zijn nog veel grooter. Officieel weet men echter niet eens, waarin zij bestaan; zie hier een voorbeeld. Den bisschop van Londen is onder zijne beneficiën een derde der inkomsten van het kwartier *Paddington* toegekend, welke 's jaarlijks £ 27,000 bedroegen, terwijl het aandeel van dien geestelijke op het budget met £ 9.000 werd uitgetrokken. Welnu, die laatste som wordt nog immer op hetzelfde gebragt, ofschoon dat kwartier, thans met de schoonste huizen bedekt, reeds sedert lang £ 60.000 afwerpt, waarvan die bisschop gevolgelijk als aandeel trekt £ 20.000 (f 240.000,—).

— De *Daily-News* maakt eene vergelijking, welke wel te wenschen ware dat door de officieele wereld in Engeland behartigd werd. Hij zegt: de begrafenis plegtigheden van den hertog van *Wellington* hebben den lande £ 80.000 (f 960.000) gekost; en misschien is dat cijfer het nauwkeurigste niet. In 1851 en 1852 zijn er niet meer dan £ 150.000 (f 1.800.000,—) aan de tentoonstellingen der schilderkunst en aan de museums van Letterkunde en Fraaije Kunsten te Londen en in de voornaamste steden van het Vereenigd Koninkrijk ten koste gelegd. Deze vergelijking is voldoende om een volk te kenschetsen. Hoedanig toch te oordeelen over een volk, dat zoo veel doet voor haren opgeblazen hoogmoed en zoo weinig voor de ware beschaving?

Londen, 9 December. De tijdingen van Ierland zijn beklagenswaardig. Overal hernieuwen zich daden van geweld en aanvallen gewapenderhand. Een nieuwe moord is Zaterdag laatstleden tusschen *Tipperny* en *Dungarvon* gepleegd. Het slagtoffer heette *Lovely*, een bemiddelde pachter van het graafschap te *Cormagurk*. Een bende nachtzwerfers is met karabijnen gewapend en met geweld in het huis van een anderen pachter, genaamd *William Mehan*, gedrongen, en heeft hem zoodanig verwond, dat men voor het behoud zijns levens vreest. Te *Dundalk* is de bailli *Walter* op den openbaren weg neergeveld en vijf boerderijen, aan eenige door het volk zeer gehaatte leden van den Engelschen adel toebehoorende, zijn in de asch gelegd.

Evenwel gaat het geregeld onderzoek, reeds omtrent vroegere moorden ingesteld, met ijver voort. Doch de regters ondervinden de grootste moeilijkheid en niet de minste medewerking van den kant der bevolking; de getuigen, die geregeld worden opgeroepen, weigeren verklaringen af te leggen, blijven, al dreigt men ze en werpt men ze zelfs in de gevangenis, halsstarrig voorgeven van niets te weten of houden den mond gesloten. Indien zulk een toestand aanhoudt, — en waardoor toch zal hij eindigen? — zal gewis de winter van 1852—53, de akeligste en de verschrikkelijkste zijn, die nog over het ongelukkige Ierland is heengegaan.

BELGIE.

Antwerpen, 13 December.

Als een gewichtige en eervolle daadzaak ten opzichte

van het onderwijs wordt het volgende van een onze kleinste steden en wel van Tongeren vermeld. In die stad bestaan zes scholen voor het lager onderwijs, die door 1119 leerlingen, waarvan 675 gratis onderricht genieten, bezocht worden. De bevolking bedraagt niet meer dan 6700 zielen, hetwelk één leerling op zes bewoners uitmaakt. Ook verdient het bekendstelling, dat de som, op het gemeentebudget uitgetrokken, voor het onderwijs 18.000 franken bedraagt, terwijl het geheele bedrag van dat budget niet meer telt dan 68.000 franken. En zou men nu in België wel veel andere steden kunnen aanwijzen, die in evenredigheid harer bevolking en inkomsten, zich zoo vele opofferingen in het belang van het jeugdige geslacht getroosten?

— Den 6 December overleed te Nivelles, in den ouderdom van 89 jaren de heer *Jacob Vandooren*, priester, geboren en woonachtig te *Wavre*. Deze Eerwaardige geestelijke leefde stil en afgetrokken van de wereld, die hij bezat, hetwelk hem echter niet belette, de vader en beschermer te zijn van de armen. Bij zijnen uitersten wil heeft hij nog aan het hospital van *Weldadigheid*, waarvan hij een der stichters was eene uitgestrektheid van 800 roeden gronds vermaakt ter waarde van 18.000 à 20.000 franken. In de laatste eeuw als priester bevestigd, ondervond hij ook de uitwerkingen van den omwentelingsstorm.

Hij bezat een voorbeeldige Godsvrucht, en volgde alle geestelijke voorschriften met de meeste gestrengheid. In den zomer sliep hij op den harden grond en gedurende de vaste onthield hij zich zelfs van de eerste behoeften des levens. Als zijn bediende hem eenig versterkend gerecht wilde gereedmaken, hem door de zwaaiheid zijns hoogen ouderdoms zoo noodig, antwoordde hij: *doe het niet; de armen zouden er door lijden.*

— Zekere dame, *Geran* genaamd en te *Rijssel* bekend onder den naam van mevrouw *de la Bretagne* is in den ouderdom van 91 jaren overleden, nalatende een vermogen van 1.500.000 franken. Zij had de gewoonten van iedereen, zelfs onbekenden te belooften in haar testament indachtig te zullen zijn, do toen de ontzegeling had plaats gegrepen, werd d testament, waarnaar zoo velen snakten, niet gevonden. Nimmer was het opgemaakt en haar vermogen vervulde nu aan eene zuster, vier jaren ouder dan zij, en om millioenen rijk.

FRANKRIJK.

— Men leest in de *Echo van de Hooge-Marne*, dat blad van *Chaumont*, 7 December:

Te *Humes* had eene der roerendste tooneelen plaats hetwelk wij ons haasten mede te deelen:

Laatstleden Donderdag speelden eenige kinderen bij de *Mouche*, welke door het dorp stroomt, toen verwachts een hunner, 3 à 4 jaren oud, van de brug de rivier valt en door den daar zeer sterken stroom wordt meêgevoerd.

Een der grootsten van de hoop, een tiental jaren overwerpt zich in de rivier om zijn speelmakker te helpen, maar in den drenkeling zijn jongeren broeder herkende, verstijft hij van schrik en wordt ook hij door den stroom medegevoerd.

Die beide kinderen stonden op het punt onder oogen van verscheidene vrouwen, die zich niet dorsten wagen, te verdrieken, toen een jong meisje, *Katrina Vincent* genaamd, verscheen; slechts naar ha edelen moed luisterende, werpt zij zich in de rivier en zoo gelukkig het oudste te grijpen en op den oever brengen. Het jongste was verdwenen; *Virginia* zo ongerust, ter plaatse waar het slagtoffer zijn kon, het kind, worstelende, een arm boven het water steekt en haar daardoor in de gelegenheid stelt om het te redden.

In weerwil van den stroom, van de haar belemmerende kleederen, van alle hinderpalen, bereikt zij het kind, grijpt het en brengt het op den wal. Reeds het buiten kennis en gaf het geen teken meer van leven, maar men haastte zich om het te bed te leggen te verwarmen en binnen weinige minuten lag het gezond en gered in de armen der dankbare moeder.

Dan die kinderen zijn niet de eersten, die door moedige *Virginia* aan eenen zekeren dood ontrukte. Eenige jaren geleden, redde zij een kind, dat in de rivier gevallen en reeds gezonken was. Zij was toen nog jong, want thans telt zij eerst 18 of 19 jaren, en de was te schooner, omdat zij in het duister van den nacht op eene zeer gevaarlijke plaats en zonder iemands bijten uitvoer werd gebragt.

— De heer *Thiers* is na een lang verblijf te Londen in Parijs teruggekeerd.

— In *Bretagne* worden jaarlijks, langs eene uitgestrektheid van ruim zestig uren der kust, ongeveer millioenen sardijnen gevangen, waarvan de helft verbruikt en de andere ingezouten verkocht wordt. Vangst brengt 3,585.000 franken op en men bezigt 160 vaartuigen toe, bemand met 3500 matrozen, waaronder 1600 scheepsjongens en leerlingen.

De toebereiding, vervoer en verkoop op den wal schied

De toren van Castillac.

I.

DE FAMILIERAAD.

De langs de Fransche zeekusten zich uittrekkende zandduinen, leveren een nog akeliger landstreek dan de vermaarde heivelden die hun naam aan een Departementen van dat rijk gegeven hebben. Twee drie mijlen breed, beginnen zij te *Biarez*, loopen de golf van *Gascogne* tot voorbij *la Rochelle*; worden zij slechts voor een kort bestek afgebroken door het hooge, rotsachtige voorbergte van *Normandie*, doch beginnen ten noorden van het zelve weder om zich in de lage gronden van *Hollande* te verliezen. Overal waar zij zich voordoen, verliezen hen verderf en verwoesting; de havens worden diep; de monden der rivieren verzanden en ongeschikt voor de scheepvaart; de vruchtbaarste den worden dor en men kan de schade, welke de weegbare bergen ieder jaar aan het Fransche gebied berokkenen, op millioenen berekenen.

Het departement der Heivelden heeft echter het te van die indringing der duinen te lijden. landstreek dringen zij alle jaren langs een gebied van 25 mijlen lengte, ter breedte van twintig metreden waarts in, met dien noodlottigen uitslag, dat

„Ik ben het,” zeide *Antoon*, zijn mond digt aan het oor van den stervende houdende; „ik ben het; — vrees niets! Waar zijn zij?”

„Hier,” antwoordde *Steven*, met zijne hand in het rond wijzende, „hier... daar... overal! Onze vader is van angst en afmatting bezweken; ik kan niet meer.”

Gij zijt niet gekwetst, *Steven*? Zij hebben niet geschoten?”

„Neen, neen; ik heb mijne buks en die van vader hierheen gebragt. — Ze liggen daar onder het gras. — Ik heb maar één gezien... maar één... dien... gij weet wel, *Antoon*! Hij haalde ons hier in... Hij heeft vader met voeten getrapt en zijn beerenhuid meegenomen.”

De jonge *Canadaan* overleefde zijn vader slechts drie dagen. Hij stierf in de overtuiging, dat de *Indianen* een inval in het land gedaan hadden, en tot zijn laatste zucht geloofde hij de vreeselijke stem te hooren, die meer dan zesendertig uren lang zijn en zijns vaders gemoed met onophoudelijken schrik vervuld had. Zóó had de beleedigde *Indiaan* zich gewroken.

Nadat *Antoon* vader en broeder de laatste eer had bewezen, koos hij zijn verblijf bij den planter. Zijne hut wat verwoest en het woud, dat hij anders zoo vrolijk doorkruiste, was thans met treurige herinneringen voor hem vervuld. Hij scheen de jagt te hebben

opgegeven en dwaalde den ganschen dag in den omstreken van het huis rond, in zijne zondagskleeren met zijn grijzen vilthoed, waarom hij een breed rouwlint geslagen had. Vier weken lang bleef hij in deze werkeloosheid. *Marie* en haar vader eerbiedigden zijne droefheid en spraken hem slechts zoo weinig toe, als hij dat scheen te wenschen. Wat hij van voornemen was, wist niemand.

„Mijn vriend,” zeide eindelijk de planter, „bij uwe aankomst in dit land heb ik u een huis op mijne bezitting aangeboden. De uitkomst heeft helaas geleerd, dat mijn raad niet zoo geheel slecht was. Gij staat thans alleen in de wereld. Blijf hier!”

De lange *Canadaan* schudde het hoofd.

„En waar wilt gij heen dan?” vroeg de planter.

„Daarheen,” zeide *Antoon*, naar het westen wijzende, „daarheen! Ik moet naar de wouden; hier zou ik sterven.”

„Gij zult ons toch niet verlaten?” sprak *Marie*. „Mijn vader heeft u lief; wij willen u hier niet missen.”

De *Canadaan* sloeg de oogen neder, wischte een traan af en zag het jonge meisje met onuitspreklijke aandoening aan. Vervolgens beurde hij het hoofd, op en sprak: „Ik moet hem vinden; ik moet hen wreken.”

Hij verdween, en sedert heeft men niets meer van hem vernomen.

4500 personen, waaronder 2500 vrouwen, een bestaan, 4500 houden zich onledig met den verkoop binnen lands. Het netten breijen houdt in den winter 3000 huizezinnen, tellende 9000 zielen, bezig, waarvan de helft van de vrouwelijke kunne. De vangst duurt gemiddeld 180 dagen en verschaft aan die verschillende takken van nijverheid eene winst, welke drie millioenen franken te boven gaat.

Eene der zonderlingste en tot dusverre onopgeloste daadzaken daarbij is, de verdwijning der Sardijnen gedurende vier maanden van het jaar. Zij blijven op de kust van Bretagne slechts van April tot November en vertrekken, wanneer zij geheel ontwikkeld zijn. Waarheen? Dat weet niemand. Evenwel keeren zij op een bepaald tijdstip terug, doch het opmerkelijkste daarbij is, dat, hoe talrijk zij ook wezen mogen, het nooit dezelfde zijn, welke het vorige jaar de kusten verlaten hebben. De nieuw aangekomenen zijn klein en mager als de visscherij, veeleer schadelijk in dat geval dan nuttig, wordt daarom steeds uitgesteld tot twee maanden na hare eerste verschijning.

Men schrijft in de *Impartial du Nord* 11 Dec. Als men Maire wil zijn, maar vooral het wil blijven, moet men ten minste eenig geheugen bezitten. Gebrek daaraan was oorzaak, dat de heer D....., geplaatst aan het hoofd van het plaatselijk bestuur te M....., digt bij Parijs, verplicht is geweest den fraai geboorduurden rok, welke de bewondering zijner ondergeschikten moest uitmaken, af te zeggen.

Laatstleden Zondag waren de civiele en militaire autoriteiten der stad M..... vereenigd om de herstelling des keizerrijks uit te roepen; de onderprefekt eindigde de voorlezing van het Senatus-consult met den uitroep van *Leve de Keizer!* welke dadelijk door het volk en de troepen herhaald werd; maar ook onmiddelijk klonk van zijne regterzijde de ontijdige schreeuw: *Leve de Republiek!* Al de aanschouwers stonden verstomd; de onderprefekt keerde zich oogenblikkelijk om en wien zagwaart hij? De heer D....., rood van schaamte, liet zich zelven verlegen en zich zelven zoo veel mogelijk zoekende weg te Moffelen. De ongelukkige maire en uitroeper dier oproerleus stamelde eenige excusen, trachtte zijn dommen strek toe te schrijven aan de aandoening, welke de plechtigheid in hem te weeg had gebragt, doch te vergeefs; zijn ontslag werd geëischt en ook op staande voet aangenomen.

Men zegt dat de abt *Bertrand*, thans vicaris te Kamerijk, zal benoemd worden tot bijzonderen aalmoesener van *Lodewijk Napoleon*.

De keizer heeft van den vice-koning van Egypte een prachtige merrie ten geschenke ontvangen.

De behandeling van het proces, in zake van het complot van Marseille, is uitgesteld.

De heer *de Lamartine* is thans bezig met het schrijven van een treurspel.

De prins van Campua, broeder van den koning van Napels is binnen deze hoofdstad aangekomen.

Het Théâtre National op den Boulevard du Temple is beden in het openbaar verkocht voor de som van 725,000 francs.

Een Koffijhuishouder te Riom, die aan een minnigen jongeling een schuld in zijn koffijhuis heeft laten maken, is, op aanklagt der ouders van den jongeling genoodzaakt geworden, zijn établissement te laten sloeten.

Volgens de laatste berichten uit Algerië was de stand van zaken er thans zeer voldoende; de inneming van Lagnouat had een zeer goeden indruk op de Indische bevolking gemaakt.

DUITSCHLAND.

Weenen, 20 December. Ten opzichte van de zending van den heer *von Brück* verneemt men, dat er alle waarschijnlijkheid bestaat, dat zij tot een goed resultaat voor beide partijen zal leiden. Pruisen toont zich als verzoeningsgezind als slechts mogelijk is. Er bestaat niet de minste twijfel dat het, tusschen Oostenrijk en Pruisen te sluiten handelsverdrag voor de materiële behoeven van beide rijken niet nopenstig zal zijn. Het belangrijkste er van is echter, dat Pruisen de solidariteit van de Oostenrijk-Italiaansche tolvereeniging daarbij erkennen.

Frankfort, 21 December. In weérwil van de voorstelling, dat er een strenge winter ophanden is, blijft de temperatuur voortdurend op 8 à 10 gr. warmte. Men merkt men het verschijnsel op, dat het in de laatste daken elders bewaarde ijs eerst dezer dagen geheel is gesmolten.

In het naburige Taunus-gebergte zou men eenige ligte schokken van aardbeving gevoeld hebben.

In Baden en andere Zuid-Duitsche staten worden, in weérwil van het jaargetijde, de soldaten ijverig in den wapenhandel geoefend.

Nadat de eerste kamer in Darmstadt mede het bud-

den van riet en struikgewas, andere, even zoo zeldzame en onvoldoende weiden op te zoeken. Ook verminderde de kudde voor de helft. Evenwel was nog niet alles verloren, zoo lang de hutten van boomstammen, waaruit het gehucht van Castillac bestond, bewoond konden blijven; want de boer der heivelden is zoo matig, hij kan zich met zoo weinig vergenoegen. Maar ook die ellendige hutten kregen hare beurt. Gedurende een stormachtigen nacht werden zij voor de helft onder het zand bedolven en de arme leenmannen zagen zich wel genoodzaakt een gastvrijer grond op te zoeken; zij verlieten het land, na nederig van hunne heeren, die, in weérwil van hunnen trots, toch goede meesters waren, afscheid genomen te hebben en verwijderden zich voor altijd. Het duin ontbond hun van hunnen leen-eed. Slechts een hunner, meer bijzonder voor de dienst van het kasteel bestemd, was met een neef, een jongen van twaalf of dertien jaren, gebleven om de kudde te bewaken, die nu het voornaamste hulpmiddel der heeren van Castillac uitmaakte en beiden—die getrouwe herder en dat kind,—waren nog de eenige dienstbaren en leenmannen van het leengoed.

get heeft aangenomen, zal de zitting nog in den loop dezer week waarschijnlijk gesloten worden.

In Zwitserland worden door de regering strenge maatregelen genomen tegen het aanwerven van manschappen voor de dienst van vreemde mogendheden.

Door den nationalen raad is eene commissie benoemd, die zich onledig zal houden met beraadslagingen over het invoeren van een bondgenootschappelijk strafwetboek.

Lord *Westmoreland*, Engelsch gezant aan het Oostenrijksche hof, van London komende, heeft heden onze stad weder verlaten, om zich naar zijnen post te Weenen te begeven.

Berlijn, 22 December ('s morgens). De keizer is gisteren middag ten 2½ ure van hier per spoorwag over Dresden naar Weenen teruggekeerd.

De beide kamers zijn gisteren voor de laatste maal, vóór de kers-vacantie vergaderd geweest.

De keizer van Oostenrijk heeft verscheidene personen met ridderordes begiftigd en aanzienlijke geschenken voor de bedienden van het hof achtergelaten. Nog heeft Zijne Majesteit een bezoek bij *Prins Karel* afgelegd.

ITALIE.

In de laatste dagen heerschte te Milaan eene sterke gisting onder de gemoederen. Het was bekend geworden dat den 26sten November de te Mantua gevangene staatkundige misdadigers gevonnisd waren. Twaalf hunner zouden de doodstraf ondergaan, de overigen waren voor korteren of langeren tijd tot de galeijen veroordeeld. Monseigneur de graaf *Romelli*, aartsbisschop van Milaan, is onmiddelijk naar Venetie vertrokken om de genade des keizers af te smeeken. Ook andere bisschoppen zouden reeds denzelfden stap gedaan hebben, uit hoofde er zich onder die ter dood veroordeelden drie geestelijken bevinden, doch volgens de Augsburg Courant, moet de keizer eene bepaalde weigering te kennen hebben gegeven, omdat de handelingen en intrigues van zekere leden der Italiaansche geestelijkheid, den grootsten hinderpaal tot het herstel der rust en vrede doen geboren worden.

Men schrijft van Rome 30 November 1852. In den nacht van den 23 en 24 heeft er een gewichtige diefstal tusschen Montefiascone en Viterbe plaats gehad. De van Florence komende post, waarin zich monseigneur *San-Marzano*, zijn bediende en een Franschman bevonden, werd door vier vermoede roovers aangevallen. De postillon, het rijtuig in harden galop voortdrijvende, werd door een pistoolschot van het paard geworpen en brak de dij, waarop de paarden stil stonden. Het hoofd der roovers vertoonde zich daarna aan het portier en gelaste den reizigers af te klimmen en na hen hunne horologien, juweelen en geld afgenomen te hebben, eischte hij de sleutels der brievenvaliezen. Monseigneur *San-Marzano* kwam van Marseille, alwaar hij den prins *Louis Napoleon*, in naam van den Paus was gaan begroeten; hij had 7000 franken in goud bij zich, welke hem door de roovers zijn afgenomen, die zich buitendien meester maakten van 50 Louis aan zijnen bediende en 100 aan den Franschman toebehoorende. De roof heeft zoo dicht bij Viterbe plaats gehad, dat de schildwachter aan een der poorten dier stad, het pistoolschot heeft kunnen hooren. Een detachement gendarmerie is dadelijk naar de plaats der misdaad getogen, doch de roovers waren reeds gevlugt. Volgens gewoonte zijn de nasporingen der politie zonder eenige vrucht gebleven.

Tijdingen van Napels behelzen het volgende: De politie heeft eene gevaarlijke zamenzwering tegen het leven van den koning ontdekt en zich meester gemaakt van eene helsche machine, welke den 8 Decemher zou moeten werken. Verscheidene personen van hoog aanzien zijn in deze zaak betrokken.

Men meldt van Florence 2 December. De staatkundige gevangennemingen hebben in de laatste week onze stad een grooten schrik aangejaagd. Verscheidene voorname personen van Pisa, Sienna en Pistoja zijn in de staatsgevangenis van Volterra overgebragt. Men spreekt van eene uitgestrekte geheime vereeniging, die met *Massini* in briefwisseling zou staan; ook schijnt men eene uitgebreide correspondentie, reglementen en het zegel dier vereeniging meester te zijn geworden. Deze ontdekkingen hebben het Gouvernement doen besluiten om de doodstraf op misdaden van staatkundigen aard weder in te voeren.

De bisschop van Turijn heeft den theologist *Barioco*, onder-burgemeester dier stad en die in den boezem van den municipalen raad het door denzelfden aangenomen voorstel heeft uitgebragt om het stoffelijk overschot van den abt *Gioberti* naar Italie over te voeren, a *divinis* geschorst, terwijl op denzelfden dag, zooals de *Gazetta del Popolo* mededeelt, de koning van Sardinië dien geestelijke de orde van S. S. *Maurice* en *Lazare* heeft doen toekomen.

den van riet en struikgewas, andere, even zoo zeldzame en onvoldoende weiden op te zoeken. Ook verminderde de kudde voor de helft. Evenwel was nog niet alles verloren, zoo lang de hutten van boomstammen, waaruit het gehucht van Castillac bestond, bewoond konden blijven; want de boer der heivelden is zoo matig, hij kan zich met zoo weinig vergenoegen. Maar ook die ellendige hutten kregen hare beurt. Gedurende een stormachtigen nacht werden zij voor de helft onder het zand bedolven en de arme leenmannen zagen zich wel genoodzaakt een gastvrijer grond op te zoeken; zij verlieten het land, na nederig van hunne heeren, die, in weérwil van hunnen trots, toch goede meesters waren, afscheid genomen te hebben en verwijderden zich voor altijd. Het duin ontbond hun van hunnen leen-eed. Slechts een hunner, meer bijzonder voor de dienst van het kasteel bestemd, was met een neef, een jongen van twaalf of dertien jaren, gebleven om de kudde te bewaken, die nu het voornaamste hulpmiddel der heeren van Castillac uitmaakte en beiden—die getrouwe herder en dat kind,—waren nog de eenige dienstbaren en leenmannen van het leengoed.

schien zelfs een stuk van een muur, hooger opgetrokken dan anderen, boven de dikke laag zand uit, maar een westwind-vlaag voltooide gemeenlijk het werk der verwoesting en weldra leefde zelfs de naam der plaats, zoo lang door menschen bewoond, slechts in het geheugen van eenige grijsaards of in de fabelachtige legenden van tovenaars en geesten.

Het kasteel *Castillac*, gelegen op de landtong, die zich tusschen den linkeroever van de Gironde en de zee uitstrekt, werd, op dat tijdstip met een dergelijk lot bedreigd. Met zijne omstreken vormde het een adelijk leengoed aan een der oudste families van het land toebehoorende. Vroeger bezat dat leengoed vrij vruchtbare velden en vette weiden en beantwoordde de rijkdom der Heeren van Castillac al niet, aan hunne alles overschrijdende aanmattingen, toch konden zij van de voortbrengselen hunner gronden nog al leven; maar, sedert ongeveer een twintigtal jaren, waren de duinen in massa komen opzetten en hadden al die velden van de arme gasconjersche edellieden overstelpst. Eerst zag men langzamerhand het oude bosch verdwijnen, waarin hunne voorvaderen den wolf en het wilde zwijn gejaagd hadden; daarna bedekte een storm in weinige uren de ziltige weiden met zand, waarop een acht of tiental kleine koeijen, een paar dozijn magere schapen en het dwergpaard der Heeren van het kasteel graasden en men was genoodzaakt verre in de heivelden, te mid-

Advertentiën.

Op Vrijdag 11 Maart zal in het lokaal de **ZON** mede worden verkocht door den ondergeteekende: 50 vaatjes dubbel fust puike boter zonder reserve, benevens eenige spiegels.

(128) E. S. VOUTE, Makelaar.

Een jong mensch van goeden huize die reeds vijf jaren werkzaam is geweest op suikerfabrieken zoowel met stoom als zonder stoom gedreven, verlangt eene betrekking als onderadministrateur. Er zal minder op gage dan wel op goede behandeling gelet worden.

Adres *F. D. Grampre, Molière en Co.* te Soerabaya. (133)

Een gepensioneerd officier in middelbaren leeftijd wenschte als administrateur op eene fabriek of landerijen geplaatst te worden.

Adres *La. Z. Drukker van den Java-Bode.* (Brieven franco.) (123)

Men verlangt iemand, grondig bekend met het dubbel Italiaansch boekhouden, tot het geven van onderricht in hetzelfde. Adres *W. J. van Haren Noman.* (124)

Voor een gezondheids-établissement in de nabijheid van Buitenzorg wordt op aannemelijke voorwaarden gevraagd, een tot de praktijk geadmiteerd geneesheer. Daarop reflecterenden uitgever zich met franco brieven, te adresseren aan den redacteur dezer Courant onder Letter T. (140)

CHANGEMENT DE DOMICILE.

F. A. Racine, horloger, demeure hôtel de Rotterdam, chez lui, de bonnes boîtes à musique, montres, pendules de bureau et de voyage. (130)

TE KOOP

Een mooi bastaard rijpaard; adres bij den heer *H. M. van Dorp.* (125)

TE KOOP

Eene bankactie. (127) E. S. VOUTE, Makelaar.

f 12000,— aan Bankactien benooidgd. (141) E. S. VOUTE, Makelaar.

à contant te koop à f 100,— rec.

Een geheel compleet en zeer goed geconditioneerd exemplaar van het Tijdschrift van Nederlandsch-Indië, te bevragen bij *H. M. van Dorp* te Batavia. (131)

VERSCHÉ APPELEN EN PEREN.

Bij de ondergeteekenden op de groote rivier à contant te verkrijgen de volgende soorten uitmuntend versche Appelen en Peren, pas aangebragt met het Nederlandsche Koopvaardij-schip *Mercurius*, kapt. *W. Veeneman*, van Boston, als:

1. Duchesse d'Angouleme.	6. Winter Nelis,
2. Beurré Diel.	7. Beurré d'Aimburg.
3. Easter Beurré.	8. St. Germain Princess.
4. Vicar of Wakefield.	9. Virgalien Coffins.
5. Glout Morceau.	10. Marie Louisa.
- (144) HUGHAN & MULLER.

IN LEEN

f 5000,—. Onder solide voorwaarden, bij *W. BRUINING.* (126)

Men verlangt te Batavia te koop een huis van f 7000,— à f 9000,—. Adres *W. J. van Haren Noman.* (136)

Zaterdag den 12 Maart 1853.

In het koffijhuis in de Nieuwpoort, beginnende des avonds ten 7 ure. Entree f 3,— rec. per persoon. Ten 12 ure eene vrije tafel. Koffij en Thee voor de dames vrij. (143)

den van riet en struikgewas, andere, even zoo zeldzame en onvoldoende weiden op te zoeken. Ook verminderde de kudde voor de helft. Evenwel was nog niet alles verloren, zoo lang de hutten van boomstammen, waaruit het gehucht van Castillac bestond, bewoond konden blijven; want de boer der heivelden is zoo matig, hij kan zich met zoo weinig vergenoegen. Maar ook die ellendige hutten kregen hare beurt. Gedurende een stormachtigen nacht werden zij voor de helft onder het zand bedolven en de arme leenmannen zagen zich wel genoodzaakt een gastvrijer grond op te zoeken; zij verlieten het land, na nederig van hunne heeren, die, in weérwil van hunnen trots, toch goede meesters waren, afscheid genomen te hebben en verwijderden zich voor altijd. Het duin ontbond hun van hunnen leen-eed. Slechts een hunner, meer bijzonder voor de dienst van het kasteel bestemd, was met een neef, een jongen van twaalf of dertien jaren, gebleven om de kudde te bewaken, die nu het voornaamste hulpmiddel der heeren van Castillac uitmaakte en beiden—die getrouwe herder en dat kind,—waren nog de eenige dienstbaren en leenmannen van het leengoed.

(wordt vervolgd.)

TAL-METHODEN.

I. *Baudet*, Fransche oefeningen met de noodige spraakkunstige aanwijzingen, zijnde eene volledige handleiding tot de leerling dier taal. 8 stukken... f 9,—
 II. *Sadler*, Grammaire pratique de la langue anglaise, ou methode facile pour apprendre cette langue, avec une planche coloriee. f 4,—
 III. *Hamborg*, hoogduitsche spraakkunst voor Nederlanders bewerkt. f 5,—
 verkrijgbaar bij

(135) VAN HAREN NOMAN.

MAGAZIJN VAN KANTOOR-BEHOEFTEN
 bij H. M. VAN DORP te Batavia.

Ontvangen: marmeren en metalen leijen, pro patria, groot en klein median, blauw, geel en bruin *Oli-phants* pakpapier, gekleurde griffels, rood kantoorbond, elastieken bandjes, diamanten en ganzen pennen, stalen pennen in alle soorten, gom-ouwels, blauw en wit post in 4° en 8°, post verguld op snede, schrijf- en teekpotlooden, inkt in alle soorten, kantoorboeken in velerlei grootte, speelkaarten zonder en met vergulderanden. (132)

Al degenen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Chinees *Tan Kengtiang*, in leven handelaar, gewoon hebbende en den eersten dezer maand overleden op Toko Tiega alhier, worden verzocht om daarvan binnen 2 maanden na heden aangifte of betaling, te doen aan de ondergeteekenden.

BATAVIA, 7 Maart 1853. TAN TJENGTIOE.
 TAN POKSOEN.
 Testamentaire Executeurs. (139)

PATENT-SMALKANDENSCH E BOUSSOLES
 uit de fabriek van van *Emden*, te Amsterdam.
 keurig en zorgvuldig bewerkt, in fluweel gevoerde étui, ontvangen bij
 (134) VAN HAREN NOMAN.

Alle diegenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den heer *C. Quant*, gewezen Ingenieur op het eiland Banka, worden verzocht daarvan vóór ultimo Mei aangifte te doen aan de ondergeteekende.

BATAVIA, J. F. J. QUANT.
 den 5 Maart 1853. geb. FATALOT.
 (142) te Muntok.

Voor passage naar Nederland wordt aangeboden het Ned. barkschip *Koninglijke Nederlandse Yachtclub* kapt. *E. van Lindern*, zullende vermoedelijk tegen half April van hier vertrekken. Voor nadere informatie adressere men zich te Samarang bij de heeren *Dorrepal & Co.* of alhier bij

de Agenten,
 (138) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

Stoomschip PADANG.

Het vertrek van dit stoomschip via Bencoele naar Padang, is bepaald de tweede dag na aankomst der verwacht wordende landmail. Voor passage en nadere inlichtingen gelieve men zich te wenden tot

de Agenten,
 (137) B. KOPERSMIT & Co.

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Maart 28	Engelsch	Tormoble	H. P. Sawell	Singapore	22 Februarij	Port-Philip
" 3	Amerikaansch	Siam	E. P. Ring	Manila	16 "	New-York
" 4	Engelsch	Sami. Appléton	J. J. Daone	Shanghai	"	London
" 5	Mexicaansch	Jagui	Luazaraga	Macao	15 "	Peru
"	Nederlandsch	Elisabeth Antonia	J. H. Schippers	terug uit zee	"	Nederland
" 3	"	Whampoa	W. C. Kuyx	Shanghai	15 Februarij	Cowes
"	Amerikaansch	Mandaria	T. C. Stoddard	"	18 "	New York
"	Engelsch	Lana	J. Campbeer	Glasgow	"	Batavir
"	"	Arabis	W. Davis	Hongkong	"	Hobart Town
"	"	Castel Edel	Thorahill	"	13 "	London
"	Portugeesch	Clara	Silon	Macao	"	Lissabon

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Maart 5	Ned.-Indisch	Tartar	Sie Kongpat	Cheribon	21 Februarij	"
"	"	Bintang toedjoe	Hoting	Samarang	18 "	"
"	"	Marij Anna Sophia	Radjie	Bencoele	24 "	"
"	"	Kim Teksin	Tjoenseng	Cheribon	29 "	"
"	Engelsch	Aurora	Qewie	Port-Philip	8 "	Morgan, Melbourne en co.
"	Mexicaansch	Montezuma	Pfannkuche	Honolulu	12 Januarij	Busing, Schröder en co.
" 6	Ned.-Indisch	stoomsch. Padang	Fersille	Samarang	Maart	B. Kopersmit en co.
"	Nederlandsch	Elisabeth Antonia	Schippers	terug uit zee	"	"
" 7	Engelsch	Margaret West	Ruhaak	Gollong	3 Februarij	MacLaine, Watson en Co.
"	Nederlandsch	Zes Gezusters	Scott	Padang	3 Maart	"
"	Ned.-Indisch	Justina	kapt. luit. t/s v. Malloghem Samba	"	5 "	"

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar.
Maart 5	Ned.-Indisch	Marzoek	Said Hamid	Samarang
" 6	Nederlandsch	Z. M. stooms. Celebes	luit. t/s 1 kl. Geerling	koers stellende om de W.
"	"	" Gedeh	kapt. luit. t/s Dibbetz	Timor
"	"	Zeeoew	Kayser	Soerabaya
"	"	Yattie Lieng	De Wolff	Padang
" 7	"	Z. M. schoener Egmond	luit. t/s 1 kl. Beelaerts	"
" 8	"	Bintang toedjoe	Poa Hoteng	"

In lading liggende Schepen te Batavia.

Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Lucipares	Kloppenburgh	Samarang	B. Kopersmit en co.
"	Willem de Clercq	Ouweland	Soerabaya	"
"	Dobfijk	Kramer	Nederland	"
"	Elisabeth Antonia	Schippers	in reparatie	"
"	Zes Gezusters	Ruhaak	London	MacLaine, Watson en co.
"	Mercurius	Veeneman	Soerabaya	"
"	Nijverheid	Bus	"	"
"	K. N. Yachtclub	Lindern	Samarang	van Ommere, Raeb en co.
"	Aleyone	Sandberg	Nederland	Busing, Schröder en co.
Nederl. Indisch	stooms. Macassar	Schmidt	Samarang Soerabaya Molukto's	B. Kopersmit en co.
"	stooms. Padang	Fersille	Padang Bencoele	"
"	Justina	Scott	Samarang	MacLaine, Watson en co.
"	Gadelie	Baoseer	Banka	Cölster.
"	Tartar	Sie Kong Pat	"	"
"	Marij Anna Sophia	Radjie	"	"
"	Kim Tek Sin	Tjoen Sang	"	"
"	Djelanie	Said Alié	Cheribon en Samarang	"
"	Hatriet	Ros	Kokos eilanden	Adam en co.
Engelsch	Stephano	Campbell	Singapore	"
"	Richard and William	Brigstock	Australie	Hunter, Houghton en co.
"	Glendaragh	And. White	Cork	MacLaine, Watson en co.
"	Travancore	Brown	Samarang	"
"	Aurora	Cowie	"	Morgan, Melbourne en co.
"	Margaret West	Bauman	London	Martin, Dyce en co.
Amerikaansch	N. B. Palmer	G. B. Lower	New-York	Paine, Stricker en co.
Hamburgsch	Cesar Godefroi	Behn	Metzendorf, Wilmaans en co.	"
Mexicaansch	Montezuma	Pfannkuche	"	Busing, Schröder en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned.-Ind. schip *Tartar*, de heer *Bogaardt*.
 " " " *Bintang Toedjoe*, de heer *Young* en familie.
 " Eng. schip *Aurora*, de heeren *G. W. Taylor*, *M. Taylor*.
 " Ned. Ind. stooms. *Padang*, de heeren *Laumpain*, de *Ruyter*, *Ingerman*, *Kramer*, *Beyerman*; mevr. *Landberg*; weifv. *Cox*, *Feucht*; *Z. M. troepen*.
 Met het Ned. schip *Elisabeth Antonia*, de heer *Haitink* en echtgenoot; mevr. de wed. van der *Hucht* en familie. (Terug uit zee.)

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned. schip *J. C. Schotel*, de heeren *J. G. Wilson*, *J. L. Simon*.
 " Fransche schip *Louis Cesar*, de heeren *Seillon*, *Borthereau*.
 " Ned. schip *Zeeoew*, de heer *P. Ruyt*.

Handels-Berigten.

Aanvoer.

Van Sijdeci per ned. schip *Lucipares* kapt. *J. Kloppenburg* agt. *B. Kopersmit* en co.
 Ballast.

Van Middelburg via Boston per ned. schip *Mercurius* kapt. *W. Veeneman* agt. *MacLaine, Watson* en co.

1 wagen *J. Esser*.
 336 ton ijs 300/2 vn. appelen 40 kn. peeren de Agenten.

Van Honolulu per mex. schip *Montezuma* kapt. agt. *Busing, Schröder* en co.
 Ballast.

Van Bencoele per ned. ind. schoener *Marij Anna Sophia* gez. *Tamien*.
 360⁰⁰/₁₀₀ pic. zwt. peper 46 do. gomelastiek 41 do. witt. dammer. *Hunter Houghton* en co.

Van Port Philip per eng. schip *Aurora* kapt. *A. Cowie* agt. *Morgan Melbourne* en co.
 Ballast.

Van Palembang per ned. ind. bark *Kim Tekien* gez. *Kwee Tjonglan*
 55 pic. zwt. damm. 34¹/₂ corg. hout. bakjes. 4¹/₂ do. do. bakken. de *Gesagvoerder*.
 34¹/₂ pic. wit. damm. 8¹/₂ do. gedr. garnalen *Oey Tiong*.
 15 pic. gedr. visch 34¹/₂ do. wijden-olie 1¹/₂ do. poelassie *Kwee Kangleng*.

9¹/₂ pic. gedr. garnalen 600 st. kroepoek *Tjoe Ing*.
 4¹/₂ pic. gedr. garnalen 1000 str. fijn seilgaren *Lien Bak*.
 17 st. rott. matten. 9 ks. blik. 4 pak beng. seep. *Order*.
 266⁰⁰/₁₀₀ pic. suiker. 325⁰⁰/₁₀₀ do. do. *B. Smiter*, *Suurmond* en
 264 do. idem. *Paine Stricker* en co.
 43 pic. suiker 13¹/₂ do. aardappelen 3⁰⁰/₁₀₀ do. uien 1¹/₂ corg. *Wes Singeing*.
 4 corg. bat. doeken. 1 do. do. sarongs. *Lien Bak*.
 1 corg. bat. slendangs. 2 do. do. doeken. 10 pic. aardappelen.
 do. uien. 8¹/₂ do. knoefloek. de *Gesagvoerder*.
 Terug uit Zee wegens Lekkage het ned. schip *Elisabeth Antonia* kapt. *Schippers* agt. *B. Kopersmit* en co.

500 pic. tin. 4000 do. koffij 75 do. rotting 22⁰⁰/₁₀₀ do. sapanhe 354⁰⁰/₁₀₀₀ do. foelie 282 do. noten 56⁰⁰/₁₀₀₀ do. do. 8002⁰⁰/₁₀₀₀ suiker 990 do. koffij. *best. v. Nederland*.

Van Glasgow per eng. schip *Stephano* kapt. *J. Campbell* agt. *Adam* en co.

302 kisten lijnwaden 57 balen do. 176 coll. do. 163 ps. machinerij 111 bn. garens 9 vn. ijzer en pletwerk 20 do. glaswerk 5 zeildoek 70 ton steenkolen de *Agenten*.
 2 kn. divers. *Order*.
 1 kt. idem. *Purvis*.

51 do. lijnwaden 176 bn. idem. *Pitcairn Sijne* en co.
 21 bn. 10 kn. idem. *Martin Dyce* en co.
 8 kn. idem. *Morgan Melbourne* en co.

75 kn. lijnwaden 17 do. 3 pullen zuren *McEwen* en co.
 8 kn. lijnwaden *W. Anderson Tolson* en co.

25 kn. 20 bn. lijnwaden 26 coll. do. ijzerwerk 16 kn. wijn 9 glaswerk *Order*.

Van Swanrivir per eng. schip *Travancore* kapt. *Brown* agt. *MacLaine Watson* en co.
 Ballast.

Van Nederland via *Australia* per ned. schip *Zes Gezusters* kapt. *Ruhaak* agt. *MacLaine Watson* en co.

200/2 water leggers 700 sovereigns de *Agenten*.
 3 Praauwen van *CroE*, gez. *Ahat Abdul Moemin*, en *Saidan*.
 202 pic. damm. 1⁰⁰/₁₀₀ do. nagelen *Order*.

Van Samarang per ned. ind. stoomschip *Padang* kapt. *Petruille*
 780⁰⁰/₁₀₀₀ pic. suiker 67⁰⁰/₁₀₀₀ do. do. *Hunter Houghton* en co.
 1 pakj. lanthaars 1 kistj. rood katoen *E. Moormann* en co.

Van Cheribon per ned. ind. brik *Tartar* gez. *Sie Kongpat*.
 1223⁰⁰/₁₀₀₀ pic. suiker 1418⁰⁰/₁₀₀₀ do. do. 5 kn. gereedschapp. 45 vloersteen *Paine Stricker* en co.
 64 kn. cochenille *Haager* en *Schaerman*
 24 st. stoelen de *Gesagvoerder*.

Van Padang per ned. ind. schip *Justina* kapt. *Scott* agt. *MacLaine Watson* en co.

150 pic. benzoin 47 do. rotting 266 do. rijst de *Agenten*.
 2 kn. dommekrachten *Haager* en *Schaerman*.
 382⁰⁰/₁₀₀₀ pik. rijst. 415 ps. buff. huiden *Gouw Kianhsan*.
 4 bat. paarden 2000 recepis. *Tan Kepong*.
 589⁰⁰/₁₀₀₀ pic. rotting 88⁰⁰/₁₀₀₀ do. gomelastiek 4⁰⁰/₁₀₀₀ do. gutta per *N. H. M.*

19 pic. benzoin *Gouw Kianhsan*.
 10 th. stofgoud 140 doos meel 100 fl. pekho olie 4 do. roodev. *Order*.

Van London per eng. schip *Margaret West* kapt. *Bauman* agt. *Martin Dyce* en co.

120 ton steenkolen 4919 staven zwt. ijzer 200 kistj. blik 10 vat hagel 10/2 pijp. wijn 8/4 do. do. 120 ka. portwijn 1400 do. 142 mand. aardewerk 29 collics lampen 1 kt. klokken 1 do. k. pen 1 do. garen 200 bn. 64 kn. kat. goederen 30 halve p. bier de *Agenten*.

1 oxb. brandewijn 1 vat aardewerk *T. R. Stavors*.
 100 kn. portwijn 12 vn. inh. 1 wagen 114 kn. zuren vrucht. *son Tolson* en co.

50 kn. wijn 66 do. provis. 172 colls. do. *Hunter Houghton* en co.
 100 vn. *W. de W. MacLaine Watson* en co.

3 kn. papierwerk *MacLaine Watson* en co.
 1 kt. machinerie 1 do. silverwerk 1 vat aardewerk 1 kt. is. k. *John Parde*.

11 coll. inh. 2 wagen *McEwen* en co.
 60 kn. zuren *Burt Mijrtle* en co.

5 do. arcanum 1 oxb. cherrijwijn 26 coll. 1 vat ijzerwerk 35 suiker pannen 4 kn. medicijnen. *Order*.
 29 coll. provis. 25 hamm. 3 vs. vleesch 9 potten tongsa *Kapit*

Uitvoer.

Naar Samarang per ned. ind. schoener *Marzoek* gez. *Said* Agt. *MacLaine Watson* en co.

183 pic. blatjang 123 do. soja basten 32 do. koriandersaad 18 slijp steen 2 do. mangkood westel. aad. *geb. lad. v. Sing*

Prauw *Djoeloeng Djoeloeng* naar *Lampung* gez. *Nochamit*.

2 pic. ram garen 5 do. malindjo vrucht. 2 do. poelassie aad. *lad. van Eiland Telandjang*.

18 corgs bat. doeken 5¹/₂ do. do. slendangs 1 do. gedr. do. 2¹/₂ zwt. katoen 4 st. eur. slendangs 6 do. do. longcloth 11 do. ginghams 2 corgs wollen dekens 10 doz. eur. kat. doeken 2 do. ginghams 2 corgs do. shals 1 pak do. naagaren 6 riem papier 2 st. chin. zijde goederen 20 ps. do. papier pajongs 4 eur. borden 1 doos do. naalden 1 pic. valsehe coralen 100 doz. messen 25 ps. kap do. 20 do. bijlen 2 doz. vijlen 52 real werk 130 ps. sp. matten 4 st. eur. ginghams. *Manetta*.

Naar Nederland via *Soerabaya* per ned. schip *Zeeoew* kapt. *Kajser*.

54 kn. manufact. 35 bn. do. 7 kn. glaswerk 11 do. sadelwerk krandj. aardewerk 7 vat glaswerk 200,000 steenkolen aad. *geb. lad. v. Liverpool*.

400 pic. tin. 60 pic. rotting *N. H. M.*

Naar Padang per ned. ind. schip *Jattie Lieng* kapt. de *W.*

3 pakj. kurken, 1 do. kinder kousen 1 kt. bier *Kregtinger* *Dam* en co.

13 kn. meubelen *Crona*.
 300 stell. stalen pannen *Gouw Kangsoej*.
 2 kn. bat. doeken 10 pr. muilen 2 an. chin. bamb. kammen *Iloa*.

4 zadels. 1 kistj. 1 tromm. regaal. *Haager* en *Schaerman*.
 1 kt. medicijn 50 pr. chin. muilen 15 cattj. do. medicijn 5 red. zijde goederen 15 cattj. eur. valsehe coralen 1 kt. batav. bak. ken 120 pak eur. knopen 40 doz. do. blikk doos 1 kt. do. tromm. 48 doz. do. koper stoten 1 kt. chin. zijde garen 1 do. gedr. tjoemitoemi 40 catt. do. visch 15 krandj. kommetj. 1 kl. borden 3 do. gez. provis. 80 kruik chin. arak 2 pees mandj. 4 pak lampitt. 1 kt. eur. naagaren 1 do. do. naad stel chin. bruidmeubelen 23/2 leggers arak 2 st. banken lanthaars 2000 ps. beng goenijakk. 21 kn. eur. longcloth *Iloa*.

1 wagen *John Prijce* en co.
 20/2 legger arak *Gouw Kangsoej*.
 10 kn. 7 vn. roodevijn 20 do. do. bier 2 ks champagne 1 leij 1 do. hamm. 1 vat haring *v. d. Broek* en co.

Théâtre Français de Batavia.

Direction de *M. Honoré Couget*.

Vendredi, 11 Mars 1853.

Deuxième représentation du septième mois de l'abonnement.

NE TOUCHEZ PAS A LA REINE

Opéra-comique en 3 actes. musique de *M. Xavier Blais*.

Gedruckt te Batavia, bij *IP. BRUYNE*.

Batavia.

Gisteren in de na-avond kwam alhier ter reede van Singapore aan, Z. M. Stoomschip *Batavia*, gekommandeerd door den luitenant ter zee 1ste klasse van der Moore, medebrengende de mail van Januarij.

Wij haasten ons onzen lezers de volgende laatste berichten mede te deelen.

Nederland.

Z. M. heeft benoemd: Tot ridder der militaire Willems-orde 4de kl. den kap. ter koopvaart *F. de Winter*, ter belooning voor de vrijwillige diensten, welke hij, bij de krijgsverrigtingen in de Westerafdeeling van Borneo (Pamangkat) op den 21sten November 1850, met moed en volharding en onder een hoogst belemmerend vijandelijk vuur heeft volbragt.

En pensioen verleend aan *R. Böeger*, kap. der inf. in Oost-Indië, met verlof.

— Den 12den Januarij is Z. K. H. prins Hendrik der Nederlanden uit Weimar in de residentie teruggekeerd.

— H. M. de koningin-moeder heeft dezer dagen een langdurig bezoek afgelegd aan het hôtel van Z. K. H. prins Hendrik, dat in gereedheid wordt gebragt tot de ontvangst van het aanstaande vorstelijke echtpaar.

— Naar men verneemt, zal Z. D. H. de hertog van Saxe-Weimar zich, na de voltrekking van het huwelijk van H.D.s dochter met Z. K. H. prins Hendrik, weder naar Indië begeven.

— De baron d'André, gezant van Frankrijk bij het Nederl. hof, wiens vertrek uit de residentie indertijd zooveel sensatie gemaakt en tot zooveel geschrijf heeft aanleiding gegeven, is thans in de residentie teruggekeerd. Voor dat de baron Parijs verlaten heeft, om zich naar 's Gravenhage te begeven, heeft, zoo wel hij als zijne echtgenoot, de barones d'André, de eer gehad bij Z. M. den keizer ten diner te worden genoodigd. Z. M. heeft de baron d'André, voor zijn vertrek, begiftigd met het kommandeurs-kruis der orde van het legioen van eer.

— De baron van Doorn van West-Capelle is in den nacht van den 17 op 18 Januarij te 's Hage overleden. Vele waren de betrekkingen, welke hij op zijne langdurige loopbaan vervuld heeft. Hij was o. a. gouverneur der provincie Zeeland, daarna (in 1826) van Oost-Vlaanderen, alwaar hij nog lang na de elders in 1830 uitgebrokene onlusten het gezag wist te handhaven; vervolgens werd hij, na de afscheiding van België, benoemd tot minister van binnenlandsche zaken, daarna tot secretaris van staat en later tot vice-president van den raad van state, welke betrekking hij tot 1848 heeft vervuld. Hij was grootmeester van het huis des konings en werd in genoemd jaar tot opper-hofmaarschalk benoemd.

— Van wege het ministerie van buitenlandsche zaken is het volgende bekend gemaakt:

Bij eene nota van 15 December II. heeft de Turksche minister van buitenlandsche zaken aan de vreemde gezantschappen te Konstantinopel medegedeeld, dat ten gevolge van den opstand van Montenegro, en ten einde den toevoer van mond- en krijgsbehoeften derwaarts te beletten, Z. K. M. de sultan had bevolen, om de kusten van ~~Uman~~ tot aan het uiterste punt der Turksche grenzen, in staat van blokkade te stellen; zijnde genoemde gezantschappen tevens uitgenoodigd geworden, om dien maatregel ter kennis der in Turkije residerende consuls te brengen, om door de onderhoorigen hunner regeringen te worden geëerbiedigd.

— Op 18 December 1852 zijn te Brussel door den Beijerschen minister-resident bij het hof der Nederlanden en den Nederlandschen gezant aldaar, de wederzijdsche oeten van bekrachtiging uitgewisseld op de overeenkomst, welke 25 October jl. tusschen Nederland en Beijen, ter wederkeerige uitlevering van boosdoeners, is gesloten.

— Naar men verneemt, houdt men zich thans bij het ministerie van oorlog bezig met de zamenstelling van eene nieuwe formatie voor het wapen der kavallerie, waarbij deze in eene divisie van twee brigades zal worden gereorganiseerd.

Frankrijk.

Het herstelde keizerrijk is thans door bijna alle mogendheden en staten erkend. Wel hebben Oostenrijk, Pruisen en Rusland daar lang mede gedraald, en gaf dit tot vele geruchten aanleiding, doch ten slotte is ook het keizerrijk door die mogendheden erkend.

Er is nog altijd veel sprake van het aanstaande huwelijk des keizers. Terwijl men — nu Carolina v. W. — aan de eene zijde beweert, dat sedert kort nieuwe, doch geheime onderhandelingen geopend zijn, tot het sluiten van een huwelijk tusschen Lodewijk Napoleon en eene Duitsche prinses, die niet bij name genoemd wordt, houdt men aan de andere zijde staande: dat de keizer thans van eene partij omringd is, die hem tracht gezamenlijk te maken met het denkbeeld, om een huwelijk te sluiten met eene Spaansche gravin, wier buitengewone schoonheid, bijzonder door den keizer, in het afgelopen seizoen werd opgemerkt en waarvan de herinnering hier zeer levendig is gebleven. In dat geval houdt men het voor waarschijnlijker, dat de zoon van prins Jérôme nu reeds door den keizer als zijnen positiven erfgenaam zal erkend worden, daar de kinderen, uit dat huwelijk te ontspruiten, geen aanspraak op den troon zouden erlangen, vermits de moeder tot geen vorstelijk huis van Europa behoort.

De gravin Montijo, die alzoob bestemd zou zijn tot gemalin van Lodewijk Napoleon, is een meisje van hooge slanke gestalte: zij bezit kleine, fijn gevormde handen en voeten en tevens een scherp vernuft. Haar gelaat vooral is van eene zeer merkwaardige uitdrukking. Zij bezit gitzwarte, gloeiende oogen — lange, donkere wimpers — zwarte, scherp geteekende wenkbrauwen, — doch roodachtig geel haar, dat als zijde zoo glanzig en zacht is: van daar een zonderling contrast, dat aan de gravin een half Engelsch, half Spaansch karakter bijzet. Voorts darend gaat zij op vertrouwelijke voet om met prinses Mathilde, doch van hare eigenlijke positie of fortuin, noch van haar vroeger leven, is iets met eenige zekerheid bekend. Het is een feit, dat de schoone Spaansche jagtpartij te Compiègne, een witten Arabischen jagtanger bereed, wiens schoonheid en zachten aard zij bemerkt; daarop wendde Lodewijk Napoleon zich tot haar, en bood haar het paard ten geschenke aan, doch fluisde haar tegelijkertijd eenige woorden toe, die door

de gravin verstaan werden; zij wierp toen lagchend, doch met fierheid, het hoofd in den nek, en zeide, luid genoeg dat het de omstanders konden hooren: *Tot dat ik Keizerin zal zijn!*

Spanje.

Toen wij onze vorige berichten afzonden, was in Spanje het ministerie Bravo-Murillo gevallen en een nieuw ministerie opgetreden, met den heer Roncali aan het hoofd, dat in den beginne bijna dezelfde staatkunde als het afgetreden scheen te zullen volgen. In dien twijfelachtigen toestand kwam weldra echter eene wijziging. Het ministerie gaf ontslag aan den gouverneur van Madrid, omdat hij een manifest der gematigde oppositie in beslag nam, waardoor het eenigermate begon te blijken, dat het niet vooruemens was de voetstappen van het gevallen ministerie te drukken. Het heeft daarop, den 18 Dec. een programma bekend gemaakt, waarin het o. a. het volgende zeide:

• Het ministerie acht het nuttig, noodig en noodzakelijk, om de staatkundige wetten des lands te hervormen. Het afgetreden ministerie heeft aan de koningin en aan het land verschillende ontwerpen tot wijziging der constitutie en eenige organieke wetten, aangeboden; de regering gelooft thans, dat het oogenblik gekomen is, waarop de publieke opinie zich verlichten kan, door eene verstandige, grondige, gematigde, maar vrije beradslaging. Dit terrein blijft van nu af aan geopend voor alle wettige partijen, voor alle welgemeende begrippen en wanneer het gunstige tijdstip daar zal zijn, dan zullen de raadslieden der kroon, na met ernst de zienswijze van allen gewogen te hebben, en met voorloopige magtiging van H. M. hunne hervormingsontwerpen aan het onpartijdig, rijp en wijs onderzoek der Cortes onderwerpen.

• De luister te verhoogen, wanneer zulks nog moge is, van den troon — dat zinnebeeld van al de overleveringen onzer geschiedenis, van al de glorie onzer natie, — zonder daardoor inbreuk te maken op de werkelijke grondslagen van het stelsel der vertegenwoordiging, zonder daardoor het recht te vernietigen om in het openbaar de daden der ministers te onderzoeken en te bespreken — en voorts het toevoegen aan de tegenwoordige instellingen van nieuwe bestanddeelen, tot bestendiging en behoud, — dit is het groote problema, dat wij trachten op te lossen en waaromtrent de wetgevende lichamen eenmaal hun plegtig oordeel zullen moeten vellen.

Na een bestaan van slechts weinige dagen, heeft het ministerie echter nu reeds eene wijziging ondergaan. De heer Llorente, minister van binnenlandsche zaken, is benoemd tot minister van finantiën en de heer *Antonio Benavides*, tot minister van binnenlandsche zaken. De portefeuille van openbare werken is thans nog vacerende. Dat de heer Benavides gekozen is, vindt daarbij algemeen niet veel bijval en begint men tevens tot het gevoelen over te hellen, dat het ministerie Roncali van geen zeer langen duur zal zijn.

Portugal.

Met het stoomschip Pelican zijn uit Lissabon berichten te Liverpool ontvangen, loopende tot 6 Januarij. De Cortes waren den 2den dezer eene commissie, uit de ministers van staat gekozen, geopend, aangezien de koningin op dien tijd onpaasijk was. Bij het vertrek der Pelican was H. M. volkomen hersteld. De hertog van Saldanha hield bij de opening der Cortes eene redevoering, welke, als het ware, van belang ontbloot was. Daarin deelde hij o. a. mede, dat er aan eene maatschappij concessie was verleend tot den aanleg van een spoorweg naar de grenzen van Spanje. — Het nieuwe tarief was uitgevaardigd; de voornaamste veranderingen bestonden in de regten op den invoer van eenige Engelsche handelsartikelen en een vermeerderd recht op eenige andere. — Er waren een aantal decreten verschenen, waarbij o. a. bepaald werd, dat de betrekking van secretaris van staat voor buitenl. zaken opgeheven en met die van president van den ministerraad was vereenigd, of met zoodanig departement als een nieuw kabinet in het vervolg geschikt mogt voorkomen. De nieuwe belasting op de roerende en onroerende goederen was uitgevaardigd, waarvan men zeer goede resultaten voor de inkomsten van het rijk en de schuldeischers van den staat verwacht, zonder dat er noodzakelijkheid zou bestaan, om tot de dezer dagen aangekondigde conversie der buitenlandsche schuld in 3 pCt. over te gaan. — De kamer van afgevaardigden was niet in genoegzamen getale opgekomen, om tot de behandeling der hangende aangelegenheden over te gaan. Vele leden, uit de provincieën, waren door het slechte weder verhinderd zich ter vergaderzaal te begeven.

Amerika.

Bij den senaat is den 22 November een wets-ontwerp ingediend, strekkende ter oorspitting van eenen spoorweg naar de kust der Stille Zuidzee. Ook is de correspondentie tusschen Engeland, Frankrijk en de Vereenigde Staten, betreffende Cuba, ter tafel gebragt.

— Eene vereeniging van burgers uit San-Francisco heeft eene deputatie aan den nieuw gekozen president der Unie, generaal Pierce, gezonden, om hem als teeken hunner achting een gouden ring te overhandigen. De ring is een half pond zwaar en een meesterstuk van ciseleerkunst.

— Volgens de New-York Herald is het congres voornemens, den nieuwen regeringsvorm van Frankrijk te erkennen, ten einde, zoo spoede, hare betrekkingen met de Europeische mogendheden verder uit te breiden. Men wil zelfs, dat het congres, tijdens de aanstaande crisis, ter handhaving van den vrede en de eer der republiek, den generaal Pierce vijf of tien millioen dollars zal toestaan.

Hetzelfde blad meldt nog, dat de onderhandelingen over het verdrag tusschen de Vereenigde Staten en Engeland, betreffende de visscherijen en den vrijen handel, weldra door de heeren Crampton en Everett zullen worden ten einde gebragt, en dat de eerste, nadere instructiën van Londen verwacht. Men verzekert, dat de maatschappij der *Andsons*-baai er in geslaagd is, hare aanspraken op Oregon te doen gelden.

— Den 8sten December waren te Philadelphia zeer belangrijke berichten uit Californië ontvangen, loopende tot 16 Nov. De stad Sacramento was door brand geheel en al vernield. Onderscheidene menschen hadden daarbij het leven verloren. Te San-Francisco en Marysville

hadden ook vreeselijke branden gewoed. Te Sacramento had men bij den brand doll. 10,000,000 aan stoffgoud verloren.

LAATSTE BERIGTEN

NEDERLAND.

Z. M. heeft in plaats van wijlen den kolonel A. van der Eb, benoemd tot gouverneur der Nederlandsche Bezittingen ter kust van Guinea, den heer H. Schomerus, thans gouverneur ad interim, met den rang van luitenant kolonel.

ENGLAND.

— De *Globe* meldt, dat lord John Russell, wegens den slechten staat zijner gezondheid, de portefeuille van buitenlandsche zaken in handen van den graaf van Clarendon zou stellen. De *Times* en de *Morning Advertiser* bevestigen dit gerucht. Indien het bewaarheid werd, zoo zou lord Wodehouse, thans secretaris van staat aan dat departement, tot eene andere betrekking worden geroepen, en door een lid van het lagerhuis worden vervangen, Lord Wodehouse en lord Clarendon zijn beide leden van het huis der pairs, en het is niet gebruikelijk, dat de twee voornaamste leden van het departement van buitenlandsche zaken in het zelfde huis zitting hebben.

DUITSCHLAND.

Naar men verneemt, bevinden de Montenegrijnen zich thans in het bezit van eene belangrijke artillerie, die door vreemde manschappen voortreffelijk bediend wordt. Nopens de wijze, hoe zij zich dit alles verschafft hebben, laat zich niets met zekerheid zeggen. Van hare zijde heeft de Porte vele Albanen in dienst genomen, maar het ontbreekt aan geld, hetgeen hare bewegingen zeer belemmert. Om tijd te winnen, zou Omar-pacha bevel hebben ontvangen, schijnbaar met de Montenegrijnen te onderhandelen. Deze zoeken thans hulp bij Rusland en Oostenrijk.

FRANKRYK.

Het groote nieuws, waarvan sedert eenige dagen zoo veel gesproken wordt, namelijk het huwelijk van Lodewijk Napoleon, bevestigt zich. In den avond van 19 Januarij verscheen de *Patrie* met het volgende artikel aan het hoofd harer kolommen.

• Men verneemt, dat eene gelukkige gebeurtenis, bestemd om de regering van Z. M. te bevestigen en zijne dynastie voor de toekomst te verzekeren, op het punt is van zijn beslag te krijgen. De keizer zal zich in den echt begeven met mej. de Montyo, hertogin van Theba. Dit huwelijk zal, naar men verneemt, aanstaanden Zaterdag 22 Januarij aan de hooge staatslichamen officieel medegedeeld worden. De voltrekking van het huwelijk is bepaald op den daaraanvolgenden Zaterdag, den 29 Januarij.

• Mejufvrouw de Montyo, behoorende tot een der aanzienlijkste Spaansche families, is zuster van de hertogin van Alba. Zij munt niet minder uit door haar geest dan door eene volmaakte schoonheid.

AMERIKA.

Uit New-York is het bericht ontvangen van een verschrikkelijk spoorweg ongeval, waarbij een aantal menschen gekwetst zijn geraakt en het leven hebben verloren; onder de omgekomenen noemt men den zoon van den president; de president zelf, die zich mede op den trein bevond, is ongedeerd gebleven.

Kort Handels-Berigt.

Rotterdam 23 Januarij. Gedurende de laatste maand is de scheepvaart geheel onbelemmerd gebleven. De invloed van het seizoen heeft zich evenwel in den handel doen gevoelen, hoewel in mindere mate dan men zou kunnen verwachten, daar de uitvoer handel voor het grootste gedeelte heeft opgehouden en de consumtie zich voor den winter had voorzien. Intusschen had er in enkele artikelen nog eenigen handel plaats, voornamelijk in *Koffij* en *Swiker*, waarvan de prijzen zelfs eenige verbetering ondergingen. *Rijst* daarentegen blijft zeer gedrukt en genoezaam zonder handel.

Koffij. Dit artikel blijft steeds in eene gunstige positie verkeerden. Goed ordinaar Maatschappij Java, bleef vast op f 26,50.

Swiker. De stilte in dit artikel, welke wij in ons laatste berigt vermeldden, hield aan tot de eerste dagen dezer maand. Sedert de laatste dagen vertoonden zich echter wederom meerdere vraag, meest voor buitenlandsch, welke ook door enkele inkoopers voor binnenlandsch, ondersteund werd. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens is circa 24000 pic. Java.

Rijst. Dit artikel bleef gedurende de laatste maand in eene zeer gedrukte en slaauwe stemming. De noteringen zijn heden Java mid. blank en grof f 6,— à f 7,25 Tafelrijst f 8,50 à f 9,—.

Indigo. De markt blijft in eene gunstige positie en het weinige dat er nog van particulieren aanvoer aanwezig was, is deze maand mede opgeruimd, zoodat er thans genoezaam geen voorraad is.

Java Tabak. Sedert onze vorige zonder aanvoeren zijnde, is er van hier niets te vermelden, dan dat goede deksoorten prijshoudend blijven, maar daarentegen mindere kwaliteiten lager te bekomen zijn.

Huiden zonder afdoeningen. De vooruitzichten voor het artikel zijn zeer gunstig, zoodat men tegen het voorjaar coulant zal kunnen verkoopen.

Specerijen. Peper bleef sedert onze vorige zonder vraag of nominaal op de vorige prijzen van f —,21 à f —,21½, welke echter niet te bedingen zouden zijn. De speculatie-geest voor Notenmuscat en Foelie is zeer kort na onze vorige verdwenen. De prijzen zijn thans geheel nominaal nls Noot I. f 1,80 à f 1,82. Foelie f 1,80 à f 1,85. Nagelen f —,38 à f —,40.

Arak vrij gewild. De prijzen liepen van f 125,— à f 165,— welk laatste cijfer echter later niet te bedingen was.

Vertrek van de Landmail.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij dese bekend, dat op Maandag den 28sten dezer, des namiddags ten één ure, bij het postkantoor te Weltevreden gesloten zullen worden de brievenpakketten, bestemd om te worden verzonden naar Singapore en van daar, per landmail, naar Europa; zullende de sluiting der postpakketten, bestemd voor Banka, Palembang en Riouw, plaats vinden op Zondag den 27sten dezer.

Batavia, den 9den Maart 1853. De Directeur voornoemd, DE VEE.

Gedrukt te Batavia, bij W. BRUNING.

Faint, illegible text in the top left column, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the top middle column, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the top right column, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the middle left column, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the middle middle column, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the middle right column, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the bottom left column, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the bottom middle column, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the bottom right column, possibly bleed-through from the reverse side of the page.